

YAŞAM MEMNUNİYETİ ÜZERİNDE ETKİLİ OLAN
SOSYODEMOGRAFİK BİLEŞENLER ÜZERİNE BİR ANALİZ¹AN ANALYSIS OF SOCIODEMOGRAPHIC COMPONENTS EFFECTIVE
ON LIFE SATISFACTION

Murat KORKMAZ¹, Hatice Nur GERMİR², Ali Serdar YÜCEL³, Ayça GÜRKAN⁴

¹ Güven grup A.Ş. İstanbul/Türkiye

² Celal Bayar Üniversitesi Uygulamalı Meslek Yüksek Okulu Manisa/Türkiye

³ Fırat Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Elazığ/Türkiye

⁴ Ege Hemşirelik Fakültesi Psikiyatri Hemşireliği, İzmir/Türkiye

Öz: Politika yapıcılar toplumu oluşturan bireyleri daha iyi anlamak ve refahı artırmak amacıyla alınması gereken tedbirleri belirlemek kimin için, nerede, ne zaman hayatın daha iyi olduğunu belirlemek durumundadırlar. Bu amaçla TÜİK Türkiye’de 2003 yılından beri “Yaşam Memnuniyeti Araştırması” gerçekleştirilmektedir. Toplumun ilerlemesini de ölçmek amacıyla yapılan bu çalışmalardan Türkiye’nin de aralarında bulunduğu OECD Teşkilatı tarafından gerçekleştirilen “Yaşam Memnuniyeti Endeksi” mutluluk algısı ve yaşam memnuniyeti arasındaki kognitif ilişkiyi açıklamaya yöneliktir. ABD tarafından gerçekleştirilen “Genel Sosyal Araştırma/General Social Survey” ve AB ülkelerinin yaptığı “Euro-Barometre” bu bağlamda bilinen diğer geniş kapsamlı araştırmalardır. Yaşam memnuniyeti bileşenlerinin birbirleriyle ilişkisini uygulamalı olarak incelemeye yönelik olan bu çalışma, 2004-2014 yılları arasındaki dönem için belirlenmiştir. Birim kök, granger nedensellik ve regresyon analizleri sonucu elde edilen veriler E-Views 8.0 programı ile analiz edilerek yaşam memnuniyetini en çok etkileyen faktörlerin belirlenmesine çalışılmıştır. Kişisel mutluluk ve aile mutluluğu ile mutluluk kaynağı, memnuniyet ve umut faktörleri arasında nedensellik ilişkisi olduğu, ailenin genel mutluluğunu en çok sevgi ve sağlık hizmetlerinin etkilediği, ailenin en az başarı ve asayiş hizmetlerinden etkilendiğini, bireylerin öz mutluluğunu en çok para ve eğitim hizmetlerinin etkilediğini, en az sağlık ve SGK hizmetlerinden etkilendikleri, gerek bireyin gerekse ailenin öz mutluluğunda en çok kadınların mutlu olmasının etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yaşam Doyumu Algısı, Öznel Refah, Yaşam Kalitesi.

Abstract: Policy makers have to specify for whom, where, when the life is better while determining the precautions need to be taken with the purpose of understanding individuals that constitute the society better and increasing welfare. For this purpose, TSI has been conducting “Life Satisfaction Survey” in Turkey since 2003. “Life Satisfaction Index” performed by OECD among which Turkey also ranks conducted with the purpose of measuring the development of the society is directed to explaining the cognitive relation between life satisfaction and happiness perception. “General Social Survey” conducted by USA and “Euro-Barometer” by EU countries are other comprehensive researches. This study directed to the applied analysis of the life satisfaction components with each other has been designated for the period between the years of 2004 and 2014. Data obtained following unit root, granger causality test and regression analysis have been analyzed with E-Views 8.0 program and the factors mostly affecting life satisfaction have been tried to be determined. It has been concluded that there is a causality relation between personal happiness and family happiness; between source of happiness, satisfaction and factors of hope; services of love and health affect the general happiness status of family most; family is affected from services of success and safety least; money and educational services affect self-happiness of individuals most; they are affected from health and SSI services least; happiness of women are most effective in self-happiness of both individuals and family.

Key Words: Life Satisfaction Perception, Subjective Welfare, Quality of Life.

Doi: 10.17360/UHPPD.2015310996

(1) **Sorumlu Yazar:** Hatice Nur GERMİR, Celal Bayar Üniversitesi Uygulamalı Meslek Yüksek Okulu Manisa, Türkiye haticenurgermir@gmail.com **Geliş Tarihi / Received:** 02.01.2015 **Kabul Tarihi / Accepted:** 11.04.2015 **Makalenin Türü:** Type of article (Araştırma – Uygulama / Research -Application) **Çıkar Çatışması / Conflict of Interest:** Yok / None “**Etik Kurul Raporu Yok - None of Ethics Committee**”

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz
INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

GİRİŞ

Yaşam memnuniyeti, günümüzde iktisat, psikoloji ve sosyoloji gibi alanlarda sosyal bilimciler tarafından araştırıldığı gibi, tıp biliminin de ilgi alanı içine girmektedir. Literatürde “beyan edilmiş mutluluk” veya “öznel refah” kavramları ile eş anlamda kullanılmakta ve kişinin sürdürmekte olduğu hayatı bir bütünlük içinde olumlu olarak değerlendirmesi anlamına gelmektedir (TÜİK, 2013).

Yaşam memnuniyeti, kişinin hayatında bir bütün olarak ve/veya özel hayat alanlarının olduğu kognitif bir değerlendirme olarak tanımlanmaktadır. (Myers ve Diener, 1995; Huebner vd, 2005) Bu kognitif değerlendirme, insanların yaşamla ne kadar ilgili oldukları üzerine kurulmaktadır (Pascali ve Tsitsas, 2010). Esasen öznel bir durum olan bireyin yaşam kalitesinin değerlendirilmesi, kişinin hayat şartlarını kabul etmesi veya bir bütün olarak bireylerin hayata dair ihtiyaçlarının karşılanması anlamına gelmektedir (Sousa ve Lyubomirsky, 2001).

Türkiye’de “Yaşam Memnuniyeti Araştırması”, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 2003 yılından itibaren bütün ülke sathında, 2013 yılından itibaren de il bazında gerçekleştirilmektedir. Bireylerin yaşam memnuniyetini ölçmek ve diğer bileşenler arasındaki ilişkileri çözümllemek adına Türkiye’nin de aralarında bulunduğu 41 ülkede OECD tarafından gerçekleştirilen “Yaşam

Memnuniyeti Endeksi”, Avrupa Birliği’ne üye 28 ülkede gerçekleştirilen “Euro-Barometre” ve ABD’de 1972 yılından bu yana yapılan “Genel Sosyal Araştırma” bu çalışmaların dünya çapında en fazla bilinen ve geniş kapsamlı olanlarıdır.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

İktisat biliminde önemli bir parametre olan sosyal refahı etkileyen bileşenlerin başında yaşam memnuniyeti gelmektedir. Filozoflar ve dini liderler tarih boyunca, sevgi, bilgelik ve kabullenmek gibi insan doğasında bulunan ana unsurlara dair farklı görüşler ileri sürmüşlerdir.

1789/1948 yılları arasında etkisini sürdürmüş olan ve kuruculuğunu Jeremy Bentham’ın yaptığı Faydacılık Akımı (utilitarianism) duygusal, zihinsel ve fiziksel memnuniyetler ile bireysel olarak deneyimlenmiş öznel acılara, üzüntülere odaklanan entelektüel araştırmacıların öncüleri olarak kabul edilmektedir. Jeremy Bentham’ın hazcı fayda adını verdiği fayda kavramının klasik iktisadın temsilcilerine göre ölçülemeyeceği düşünüldüğünden yerine deneyimlenen fayda kavramı üretilmiştir. Ölçülme ve ölçülememe hallerine göre klasik iktisat tarafından kardinal fayda ve ordinal fayda olarak ayrımlanan fayda kavramı, faydanın ölçülebileceğini savunan kardinal faydacılara göre bireyin belirli bir zaman diliminde tüketiminde bulunduğu malın tümünden sağladığı toplam fayda kavramı ve bireyin belirli bir zaman diliminde tükettiği bir mala dair malın her biriminden elde

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz
INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

ettiği fayda ise marjinal fayda olarak açıklanmıştır. Ordinalistler ise bireyin malların tüketiminden elde ettiği faydanın ölçülemeyeceğini, ancak bireyin malların tüketiminden sağladığı faydaya göre bir sıralamada bulunabileceğini savunmaktadırlar. Faydanın ölçülebildiğini veya ölçülemediğini savunan tüm yaklaşımlarıyla İktisat kuramı, tüketicinin yani bireyin taleplerinin karşılanmasını, fayda sağlayıp mutlu olmasını amaçlamaktadır (Kamilçelebi, 2012).

Mutluluk ve yaşam memnuniyeti/kalitesi sübjektif refah kavramını şekillendiren unsurlar olarak, çok boyutlu ve karmaşık bir ilişkiler ağına sahiptir. Yaşam kalitesi sorununa çözüm getirebilmek adına araştırmacı, kendisine bazı hedefler belirlemektedir. Öncelikle yaşam kalitesinin içinde bulunan, yaşanılan çevre ile kuvvetli bir etkileşimi bulunmaktadır. Yaşam memnuniyetine dair ilk akademik çalışmalar 1925 yılında Fluegel tarafından yapılmaya başlanmıştır. Sübjektif refah düzeyinin ölçümüne dair modern çalışmaların öncüsü kabul edilen çalışmalarında Flugel, kişilerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları olaylara verdikleri duygusal tepkileri derleyerek ruhsal yaşamlara ilişkin değerlendirmelerde bulunmuş, II. Dünya Savaşı sonrasında yaşam memnuniyeti ile kişilerin mutluluğu arasındaki ilişkiler ağını araştırmıştır (Diener vd, 2009).

Organizasyonel etkinlikler, inançsal ve içsel kontrol değişkenlerinin yaşam memnuniyeti üzerine etkili

olduğunu Palmore ve Lukart (1972), araştırmalarında ortaya koymuşlardır. Yaşlı erişkinlerde genel olarak yaşam doyumuna ulaşılmasının yaş almaya pozitif yaklaşılmasıyla ilişkili olduğunu Larson (1978), vurgularken, 55 yaş üzeri bireyleri incelediği çalışmasında Ragheb ve Griffith (1982), yaşam memnuniyeti ile boş zaman arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu sonucuna varmıştır. Pavot ve Diener (1993), kişinin özlemleri ile içinde bulunduğu koşulları bir referans olarak karşılaştırıp yaşam memnuniyetini tanımlamaya çalışmıştır. Boylamsal analiz ve yatay kesit analiz yöntemlerini kullanarak yaşam memnuniyeti ile iş tatmini arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalarında Judge ve Watanabe (1993), boylamsal analiz yönteminde yaşam memnuniyeti ile iş tatmini arasında güçlü bir etkileşim olmasına rağmen yatay kesit analizinde yaşam memnuniyeti ile iş tatmini arasındaki ilişkinin oldukça zayıf olduğuna dikkat çekmiştir.

Yaşam memnuniyetine dair yapılmış olan araştırmaların çoğu genetik ve doğuştan gelen özellikleri içeren kişilik faktörleri ile yaşam koşulları, yaşamda maruz kalınan olaylar şeklinde çevresel faktörler olarak iki başlık altında kategorize edilmektedir. Kişinin yaşam doyumunu ile psikolojik dayanıklılık, atılganlık, empati, kontrol, dışa dönüklük, içe dönüklük ve açıklık gibi kişilik değişkenlerinin arasında önemli bir ilişki olduğu görüşü ileri sürülmektedir (Sousa ve Lyubomirsky, 2001). Son dönemde yapılan araştırmalar ise bireyin

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz
INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

proksimal çevre faktörleri denilen içinde bulunan çevreden etkileşimleri hakkındaki yargısının kısa dönemde yaşam memnuniyeti üzerinde etkili olduğunu ortaya koymaktadır (Sousa ve Lyubomirsky, 2001).

42 ülkeyi kapsayan çalışmada (Schyns, 2002), yaşam memnuniyeti ile gelir düzeyi arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bu korelasyon düzeyinin yoksul ülkelerde daha güçlü olduğu sonucuna ulaşmıştır. (Suldo ve Huebner, 2004) ise herhangi bir ülke veya toplumda olumlu gelişme anlamında çok önemli bir çıkarım olarak stres ve psikopatolojik davranış gelişimi üzerinde yaşam doyumunun tampon bir etkiye sahip olduğunu bildirmişlerdir.

Yaşam kalitesi, genel olarak toplumda refah ile ilgili olarak kullanılan bir kavramdır. Bununla birlikte, akademik ve politika söylemleri arasında üzerinde mutabık kalınan bir terminoloji yerine bir eğilim sapması olduğu dikkat çekmektedir. Fahey ve arkadaşları (2005) yaptıkları çalışmalarında refahın sadece bireyin yaşamıyla değil, aynı zamanda içinde bulunduğu çevredeki olup bitenden nasıl etkilendiğini ve bu olaylar karşısında neler hissettiğini yansıtmakta olduğunu ileri sürmektedirler. Yaşam memnuniyeti ile gelir arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalarında Kahneman ve arkadaşları (2006), yaşam memnuniyeti ile gelir arasındaki etkileşimin geçici olduğu sonucuna varmıştır. Kashmir ve Jammu'da

yaşayan kadınların yaşam memnuniyetinde etkili olan bileşenlerin tespitine yönelik araştırmalarında (Jan ve Masood, 2008) yaşam memnuniyeti ile yaş arasında negatif yönlü, yaşam memnuniyeti ile gelir arasında ise pozitif yönlü bir korelasyon olduğunu tespit etmişlerdir.

Yaşam memnuniyeti, pozitif psikoloji literatüründe merkezi bir konumdadır. Yaşam memnuniyetine dair araştırmalar çoğunlukla yetişkinlerin üzerinde yoğunlaşmıştır. Çocukların ve ergenlerin yaşam doyumu, son zamanlarda araştırmacıların dikkatini çekmiştir. Carmel ve arkadaşları (2009)'da 141 genç üzerinde yaptığı yaşam memnuniyeti araştırmalarında, yaşam doyumunun gençlerin çeşitli duygusal, sosyal ve davranışsal yapıları ile nasıl etkilendiğini, pozitif yaşam memnuniyetinin gençleri gelecekle ilgili teşvik ettiğine dair tespitlerini yorumlamışlardır. Shucksmith, ve arkadaşları (2009) araştırmaları sonucunda yaşam kalitesi kavramının üç ana özelliği bulunduğunu ileri sürmüşlerdir: Birincisi, bir ülkenin yaşam kalitesinden ziyade bireylerin yaşam durumları ve onların çevresel olaylardan etkilenmelerine dair algılarını yansıtır; ikincisi barınma koşulları, eğitim, istihdam, iş-yaşam dengesi, kurumlar ve kamu hizmetlerine erişim ve onların etkileşimi gibi çoklu yaşam alanlarını kapsayan çok boyutlu bir kavramdır; son olarak, bireyin subjektif görüş ve tutumları ile yaşam koşullarına ilişkin nesnel bilgileri bir araya getirerek toplumun genelindeki refahın görüntüsünü sunmaktadır. Batı ve Orta

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz
INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Avrupa'daki 8 ülkede (Polonya, Slovenya, Romanya, Slovakya, Çek Cumhuriyeti, Hırvatistan, Bulgaristan ve Makedonya) çoklu regresyon modeli yardımıyla yaşam memnuniyeti üzerinde belirleyici olan faktörleri inceleyen çalışmalarında Asandului ve Hritcu (2012), kişisel ilişkiler ve yüksek statünün yaşam memnuniyetini olumlu yönde etkilediği sonucuna varmışlardır. Japonya ve Hindistan'daki yaşlı insanların yaşamlarına dair memnuniyetlerini ölçen çalışmalarında Ramachandran ve Radhika (2012), sosyo-ekonomik statülerinin daha düşük olmasına rağmen Hindistan'daki insanların yaşam memnuniyetlerinin çok daha yüksek olduğunu bildirmişlerdir. Hindistan'da yaşam memnuniyeti ile sosyo-ekonomik statü arasındaki etkileşimi inceleyen çalışmasında Daraei ve Mohajery (2013), sosyo-ekonomik statünün yaşam memnuniyeti üzerinde olumlu yönde etkisi olduğunu tespit etmiştir.

YÖNTEM

Bu araştırma yaşam memnuniyeti faktörlerinin birbirleri ile ilişkisinin uygulamalı olarak incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Değişkenler, mutluluk indeksi, mutluluk kaynağı, memnuniyet endeksleri ve umut indeksi olarak ayrılmıştır. Değişkenler 2004-2014 arasındaki dönem için belirlenmiştir.

Verilerin Analizi

Bu çalışmadan elde edilen veriler E-Views 8.0 programı ile analiz edilmiştir. Yapılan birim kök,

granger nedensellik ve regresyon analizleri sonucunda yaşam memnuniyetini en çok etkileyen faktörler belirlenmiştir.

Araştırmanın hipotezleri:

- ✓ **H0:** Değişkenlerin hiçbirinde, birim kök bulunmamaktadır.
- ✓ **H0:** Aile mutluluğu ile mutluluk kaynağı değişkenleri arasında nedensellik bulunmaktadır.
- ✓ **H0:** Kişisel mutluluk ile mutluluk kaynağı değişkenleri arasında nedensellik bulunmaktadır.
- ✓ **H0:** Aile mutluluğu ile memnuniyet değişkenleri arasında nedensellik bulunmaktadır.
- ✓ **H0:** Kişisel mutluluk ile memnuniyet değişkenleri arasında nedensellik bulunmaktadır.
- ✓ **H0:** Aile mutluluğu ile umut değişkenleri arasında nedensellik bulunmaktadır.
- ✓ **H0:** Kişisel mutluluk ile umut değişkenleri arasında nedensellik bulunmaktadır.
- ✓ **H0:** Aile mutluluğu ile mutluluk kaynağı değişkenleri arasında ilişki bulunmamaktadır.
- ✓ **H0:** Kişinin kendi mutluluğu ile mutluluk kaynağı değişkenleri arasında ilişki bulunmamaktadır.
- ✓ **H0:** Aile mutluluğu ile memnuniyet değişkenleri arasında ilişki bulunmamaktadır.

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

- ✓ **H0:** Kişinin kendi mutluluğu ile memnuniyet değişkenleri arasında ilişki bulunmamaktadır.
- ✓ **H0:** Aile mutluluğu ile umut değişkenleri arasında ilişki bulunmamaktadır.
- ✓ **H0:** Kişinin kendi mutluluğu ile umut değişkenleri arasında ilişki bulunmamaktadır.

- **Memnuniyet indeksi:** Sosyal Güvenlik Kurumu hizmetleri, Sağlık hizmetleri, Eğitim hizmetleri, Adli hizmetler, Asayiş hizmetleri
- **Umut indeksi:** Toplam, Erkek, Kadın

H0: Değişkenlerin hiçbirinde, birim kök bulunmamaktadır.

UYGULAMA VE ANALİZLER

Değişkenlerin özetleri:

- **Mutluluk indeksi:** Tüm aile, Kendisi
- **Mutluluk kaynağı:** Sağlık, Sevgi, Başarı, Para, İş

Yapılan birim kök testlerine göre; probability değerlerinin 0,05 güven düzeyinden büyük olması sebebiyle H0 hipotezi kabul edilmektedir. Dolayısıyla değişkenlerin hiçbirisinin birim kök içermediği bundan dolayı da ileriki analizlerde kullanılabilecekleri belirlenmiştir.

Tablo 1. Değişkenlere İlişkin Grup Birim Kök Testi

Method	Statistic	Prob.**	Cross-sections	Obs
Null: Unit root (assumes common unit root process)				
Levin, Lin & Chu t*	3.36463	0.9996	16	157
Null: Unit root (assumes individual unit root process)				
Im, Pesaran and Shin W-stat	0.39403	0.6532	16	157
ADF - Fisher Chi-square	33.7042	0.3850	16	157
PP - Fisher Chi-square	31.9472	0.4694	16	160

** Probabilities for Fisher tests are computed using an asymptotic Chi-square distribution. All other tests assume asymptotic normality.

Granger Nedensellik Testi

H0: Aile mutluluğu ile mutluluk kaynağı değişkenleri arasında nedensellik bulunmamaktadır.

Değişkenler arasındaki nedensellik ilişkileri incelendiğinde, prob değerlerinin

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

0,05'ten büyük olduğu ve H0 hipotezinin kabul edilmesi gerektiği belirlenmiştir. Dolayısıyla aile

mutluluğu ile mutluluk kaynağı faktörleri arasında nedensellik ilişkisi incelenebilmektedir.

Tablo 2. Aile Mutluluğu ile Mutluluk Kaynağı Değişkenlerine İlişkin Granger Nedensellik Testi

Null Hypothesis:	Obs	F-Statistic	Prob.
SAGLIK does not Granger Cause MUTLUA	9	0.62420	0.5809
MUTLUA does not Granger Cause SAGLIK		0.16107	0.8565
SEVGI does not Granger Cause MUTLUA	9	0.75094	0.5286
MUTLUA does not Granger Cause SEVGI		0.64979	0.5697
BASARI does not Granger Cause MUTLUA	9	1.34835	0.3568
MUTLUA does not Granger Cause BASARI		4.91588	0.0836
PARA does not Granger Cause MUTLUA	9	0.20063	0.8260
MUTLUA does not Granger Cause PARA		2.69642	0.1814
MIS does not Granger Cause MUTLUA	9	1.01784	0.4392
MUTLUA does not Granger Cause MIS		1.20767	0.3888
SEVGI does not Granger Cause SAGLIK	9	0.01381	0.9863
SAGLIK does not Granger Cause SEVGI		1.24592	0.3797
BASARI does not Granger Cause SAGLIK	9	0.20567	0.8222
SAGLIK does not Granger Cause BASARI		0.00116	0.9988
PARA does not Granger Cause SAGLIK	9	0.27899	0.7701
SAGLIK does not Granger Cause PARA		0.60630	0.5889
MIS does not Granger Cause SAGLIK	9	0.08585	0.9194
SAGLIK does not Granger Cause MIS		0.05267	0.9493
BASARI does not Granger Cause SEVGI	9	1.48498	0.3294

UHPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

SEVGI does not Granger Cause BASARI		0.44265	0.6704
PARA does not Granger Cause SEVGI	9	2.44856	0.2021
SEVGI does not Granger Cause PARA		4.13679	0.1062
MIS does not Granger Cause SEVGI	9	1.08094	0.4214
SEVGI does not Granger Cause MIS		0.21675	0.8140
PARA does not Granger Cause BASARI	9	0.10782	0.9003
BASARI does not Granger Cause PARA		1.00098	0.4442
MIS does not Granger Cause BASARI	9	3.23715	0.1458
BASARI does not Granger Cause MIS		1.78515	0.2792
MIS does not Granger Cause PARA	9	2.61484	0.1878
PARA does not Granger Cause MIS		3.89459	0.1151

H0: Kişisel mutluluk ile mutluluk kaynağı değişkenler arasında nedensellik bulunmaktadır.

Değişkenler arasındaki nedensellik ilişkileri incelendiğinde, prob değerlerinin 0,05'ten büyük

olduğu ve H0 hipotezinin kabul edilmesi gerektiği belirlenmiştir. Dolayısıyla kişisel mutluluk ile mutluluk kaynağı faktörleri arasında nedensellik ilişkisi incelenebilmektedir.

UHPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz
INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Tablo 3. Kişisel Mutluluk ile Mutluluk Kaynağı Değişkenlerine İlişkin Granger Nedensellik Testi

Null Hypothesis:	Obs	F-Statistic	Prob.
SEVGI does not Granger Cause SAGLIK	9	0.01381	0.9863
SAGLIK does not Granger Cause SEVGI		1.24592	0.3797
BASARI does not Granger Cause SAGLIK	9	0.20567	0.8222
SAGLIK does not Granger Cause BASARI		0.00116	0.9988
PARA does not Granger Cause SAGLIK	9	0.27899	0.7701
SAGLIK does not Granger Cause PARA		0.60630	0.5889
MIS does not Granger Cause SAGLIK	9	0.08585	0.9194
SAGLIK does not Granger Cause MIS		0.05267	0.9493
MUTLUK does not Granger Cause SAGLIK	9	0.27966	0.7697
SAGLIK does not Granger Cause MUTLUK		1.67553	0.2961
BASARI does not Granger Cause SEVGI	9	1.48498	0.3294
SEVGI does not Granger Cause BASARI		0.44265	0.6704
PARA does not Granger Cause SEVGI	9	2.44856	0.2021
SEVGI does not Granger Cause PARA		4.13679	0.1062
MIS does not Granger Cause SEVGI	9	1.08094	0.4214
SEVGI does not Granger Cause MIS		0.21675	0.8140
MUTLUK does not Granger Cause SEVGI	9	0.08561	0.9196
SEVGI does not Granger Cause MUTLUK		0.04332	0.9580
PARA does not Granger Cause BASARI	9	0.10782	0.9003
BASARI does not Granger Cause PARA		1.00098	0.4442

UHPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

MIS does not Granger Cause BASARI	9	3.23715	0.1458
BASARI does not Granger Cause MIS		1.78515	0.2792
MUTLUK does not Granger Cause BASARI	9	0.18092	0.8410
BASARI does not Granger Cause MUTLUK		0.32835	0.7378
MIS does not Granger Cause PARA	9	2.61484	0.1878
PARA does not Granger Cause MIS		3.89459	0.1151
MUTLUK does not Granger Cause PARA	9	7.66951	0.0428
PARA does not Granger Cause MUTLUK		0.29952	0.7565
MUTLUK does not Granger Cause MIS	9	0.56071	0.6100
MIS does not Granger Cause MUTLUK		2.71271	0.1801

H0: Aile mutluluğu ile memnuniyet değişkenleri arasında nedensellik bulunmaktadır.

Değişkenler arasındaki nedensellik ilişkileri incelendiğinde, prob değerlerinin 0,05'ten büyük

olduğu ve H0 hipotezinin kabul edilmesi gerektiği belirlenmiştir. Dolayısıyla aile mutluluğu ile memnuniyet faktörleri arasında nedensellik ilişkisi incelenebilmektedir.

Tablo 4. Aile Mutluluğu ile Memnuniyet Değişkenleri Arasındaki Granger Nedensellik Testi

Null Hypothesis:	Obs	F-Statistic	Prob.
SGK does not Granger Cause MUTLUA	9	0.62546	0.5803
MUTLUA does not Granger Cause SGK		2.09361	0.2387
SAGLIKHIZM does not Granger Cause MUTLUA	9	2.53737	0.1943
MUTLUA does not Granger Cause SAGLIKHIZM		0.01109	0.9890
EGITHIZM does not Granger Cause MUTLUA	9	1.92154	0.2601
MUTLUA does not Granger Cause EGITHIZM		4.86078	0.0850
ADLIHIZM does not Granger Cause MUTLUA	9	0.72704	0.5379

UHPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz
INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

MUTLUA does not Granger Cause ADLIHIZM		0.87001	0.4856
ASAHIZM does not Granger Cause MUTLUA	9	3.28251	0.1433
MUTLUA does not Granger Cause ASAHIZM		0.43635	0.6739
SAGLIKHIZM does not Granger Cause SGK	9	0.56608	0.6075
SGK does not Granger Cause SAGLIKHIZM		1.78080	0.2798
EGITHIZM does not Granger Cause SGK	9	0.40785	0.6899
SGK does not Granger Cause EGITHIZM		3.70192	0.1230
ADLIHIZM does not Granger Cause SGK	9	1.57908	0.3123
SGK does not Granger Cause ADLIHIZM		2.80089	0.1735
ASAHIZM does not Granger Cause SGK	9	1.17156	0.3977
SGK does not Granger Cause ASAHIZM		1.83607	0.2718
EGITHIZM does not Granger Cause SAGLIKHIZM	9	0.33921	0.7310
SAGLIKHIZM does not Granger Cause EGITHIZM		2.00832	0.2490
ADLIHIZM does not Granger Cause SAGLIKHIZM	9	0.82149	0.5025
SAGLIKHIZM does not Granger Cause ADLIHIZM		0.14407	0.8701
ASAHIZM does not Granger Cause SAGLIKHIZM	9	0.72480	0.5388
SAGLIKHIZM does not Granger Cause ASAHIZM		0.96719	0.4543
ADLIHIZM does not Granger Cause EGITHIZM	9	3.83272	0.1176
EGITHIZM does not Granger Cause ADLIHIZM		0.14002	0.8734
ASAHIZM does not Granger Cause EGITHIZM	9	0.11814	0.8916
EGITHIZM does not Granger Cause ASAHIZM		0.72347	0.5393
ASAHIZM does not Granger Cause ADLIHIZM	9	0.88122	0.4818
ADLIHIZM does not Granger Cause ASAHIZM		1.22529	0.3845

UHPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

H0: Kişisel mutluluk ile memnuniyet değişkenleri arasında nedensellik bulunmaktadır.

Değişkenler arasındaki nedensellik ilişkileri incelendiğinde, prob değerlerinin 0,05'ten büyük olduğu ve H0 hipotezinin kabul edilmesi gerektiği belirlenmiştir. Dolayısıyla kişisel mutluluk ile memnuniyet faktörleri arasında nedensellik ilişkisi incelenebilmektedir.

Tablo 5. Kişisel Mutluluk ile Memnuniyet Değişkenleri Arasındaki Granger Nedensellik Testi

Null Hypothesis:	Obs	F-Statistic	Prob.
SAGLIKHIZM does not Granger Cause SGK	9	0.56608	0.6075
SGK does not Granger Cause SAGLIKHIZM		1.78080	0.2798
EGITHIZM does not Granger Cause SGK	9	0.40785	0.6899
SGK does not Granger Cause EGITHIZM		3.70192	0.1230
ADLIHIZM does not Granger Cause SGK	9	1.57908	0.3123
SGK does not Granger Cause ADLIHIZM		2.80089	0.1735
ASAHIZM does not Granger Cause SGK	9	1.17156	0.3977
SGK does not Granger Cause ASAHIZM		1.83607	0.2718
MUTLUK does not Granger Cause SGK	9	6.12447	0.0606
SGK does not Granger Cause MUTLUK		0.24685	0.7923
EGITHIZM does not Granger Cause SAGLIKHIZM	9	0.33921	0.7310
SAGLIKHIZM does not Granger Cause EGITHIZM		2.00832	0.2490
ADLIHIZM does not Granger Cause SAGLIKHIZM	9	0.82149	0.5025
SAGLIKHIZM does not Granger Cause ADLIHIZM		0.14407	0.8701
ASAHIZM does not Granger Cause SAGLIKHIZM	9	0.72480	0.5388

UHPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

SAGLIKHIZM does not Granger Cause ASAHIZM		0.96719	0.4543
MUTLUK does not Granger Cause SAGLIKHIZM	9	0.05959	0.9430
SAGLIKHIZM does not Granger Cause MUTLUK		4.80846	0.0863
ADLIHIZM does not Granger Cause EGITHIZM	9	3.83272	0.1176
EGITHIZM does not Granger Cause ADLIHIZM		0.14002	0.8734
ASAHIZM does not Granger Cause EGITHIZM	9	0.11814	0.8916
EGITHIZM does not Granger Cause ASAHIZM		0.72347	0.5393
MUTLUK does not Granger Cause EGITHIZM	9	0.30042	0.7559
EGITHIZM does not Granger Cause MUTLUK		36.1044	0.0028
ASAHIZM does not Granger Cause ADLIHIZM	9	0.88122	0.4818
ADLIHIZM does not Granger Cause ASAHIZM		1.22529	0.3845
MUTLUK does not Granger Cause ADLIHIZM	9	0.16808	0.8510
ADLIHIZM does not Granger Cause MUTLUK		0.29373	0.7603
MUTLUK does not Granger Cause ASAHIZM	9	1.24475	0.3799
ASAHIZM does not Granger Cause MUTLUK		2.54883	0.1933

H0: Aile mutluluğu ile umut değişkenleri arasında nedensellik bulunmaktadır.

Değişkenler arasındaki nedensellik ilişkileri incelendiğinde, prob değerlerinin

0,05'ten büyük olduğu ve H0 hipotezinin kabul edilmesi gerektiği belirlenmiştir.

Dolayısıyla aile mutluluğu ile umut faktörleri arasında nedensellik ilişkisi incelenebilmektedir.

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Tablo 6. Aile Mutluluğu ile Umut Değişkenleri Arasındaki Granger Nedensellik Testi

Null Hypothesis:	Obs	F-Statistic	Prob.
UMUTERK does not Granger Cause MUTLUA	9	0.19798	0.8280
MUTLUA does not Granger Cause UMUTERK		1.43960	0.3381
UMUTKAD does not Granger Cause MUTLUA	9	0.13888	0.8744
MUTLUA does not Granger Cause UMUTKAD		2.42799	0.2040
UMUTKAD does not Granger Cause UMUTERK	9	0.86742	0.4865
UMUTERK does not Granger Cause UMUTKAD		0.18057	0.8412

H0: Kişisel mutluluk ile umut değişkenleri arasında nedensellik bulunmaktadır. Değişkenler arasındaki nedensellik ilişkileri incelendiğinde, prob değerlerinin 0,05'ten büyük olduğu

ve H0 hipotezinin kabul edilmesi gerektiği belirlenmiştir. Dolayısıyla kişisel mutluluk ile umut faktörleri arasında nedensellik ilişkisi incelenebilmektedir.

Tablo 7. Kişisel Mutluluk ile Umut Değişkenleri Arasındaki Granger Nedensellik Testi

Null Hypothesis:	Obs	F-Statistic	Prob.
UMUTERK does not Granger Cause MUTLUK	9	1.18887	0.3934
MUTLUK does not Granger Cause UMUTERK		0.04730	0.9543
UMUTKAD does not Granger Cause MUTLUK	9	0.82700	0.5005
MUTLUK does not Granger Cause UMUTKAD		0.19100	0.8333
UMUTKAD does not Granger Cause UMUTERK	9	0.86742	0.4865
UMUTERK does not Granger Cause UMUTKAD		0.18057	0.8412

UHPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Regresyon Analizi

H0: Aile mutluluğu ile mutluluk kaynağı değişkenleri arasında ilişki bulunmamaktadır.

Aile mutluluğu ile bireyleri mutlu eden

özelliklerin beraber incelendiği regresyon analizi incelendiğinde, ailenin genel mutluluğunu en çok sevgi'nin etkilediği, en az ise başarı ile ilgili faktörler olduğu belirlenmiştir.

Tablo 8. Aile Mutluluğu ile Mutluluk Kaynağı Değişkenleri Arasında Regresyon Analizi

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
SAGLIK	0.743714	0.110079	6.756200	0.0005
SEVGI	1.448124	0.792465	1.827367	0.1174
BASARI	0.118829	1.505245	0.078943	0.9396
PARA	-0.176347	1.124812	-0.156779	0.8806
MIS	-0.217792	0.823238	-0.264555	0.8002
R-squared	0.724060	Mean dependent var		70.58182
Adjusted R-squared	0.540101	S.D. dependent var		2.098961
S.E. of regression	1.423429	Akaike info criterion		3.846969
Sum squared resid	12.15690	Schwarz criterion		4.027831
Log likelihood	-16.15833	Hannan-Quinn criter.		3.732962
Durbin-Watson stat	2.889618			

H0: Kişinin kendi mutluluğu ile mutluluk kaynağı değişkenleri arasında ilişki bulunmamaktadır.

Kişisel mutluluk ile bireyleri mutlu eden özelliklerin beraber incelendiği regresyon analizi

incelendiğinde, bireylerin öz mutluluğunu en çok paranın etkilediği, en az ise sağlık ile ilgili faktörler olduğu belirlenmiştir.

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Tablo 9. Kişinin Kendi Mutluluğu ile Mutluluk Kaynağı Değişkenleri Arasında Regresyon Analizi

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
SAGLIK	0.001149	0.022579	0.050899	0.9611
SEVGI	0.074203	0.162545	0.456510	0.6641
BASARI	0.061430	0.308745	0.198968	0.8489
PARA	0.175938	0.230713	0.762584	0.4746
MIS	-0.110597	0.168857	-0.654976	0.5368
R-squared	0.424743	Mean dependent var		2.009091
Adjusted R-squared	0.041239	S.D. dependent var		0.298176
S.E. of regression	0.291963	Akaike info criterion		0.678578
Sum squared resid	0.511455	Schwarz criterion		0.859439
Log likelihood	1.267821	Hannan-Quinn criter.		0.564570
Durbin-Watson stat	1.686506			

H₀: Aile mutluluğu ile memnuniyet değişkenleri arasında ilişki bulunmamaktadır.

Aile mutluluğu ile memnuniyet değişkenlerinin beraber incelendiği regresyon analizi incelendi-

ğinde, ailenin genel mutluluğunu en çok sağlık hizmetlerinin etkilediği, en az ise asayiş hizmetleri ile ilgili faktörler olduğu belirlenmiştir.

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Tablo 10. Aile Mutluluğu ile Memnuniyet Değişkenleri Arasında Regresyon Analizi

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
SGK	0.100701	0.138316	-0.728054	0.4940
SAGLIKHIZM	0.504303	0.313810	-1.607030	0.1592
EGITHIZM	0.588225	0.552636	1.064400	0.3281
ADLIHIZM	0.059408	0.291960	-0.203479	0.8455
ASAHIZM	0.020435	0.178174	5.727198	0.0012
R-squared	0.175496	Mean dependent var		70.58182
Adjusted R-squared	-0.374173	S.D. dependent var		2.098961
S.E. of regression	2.460509	Akaike info criterion		4.941569
Sum squared resid	36.32463	Schwarz criterion		5.122430
Log likelihood	-22.17863	Hannan-Quinn criter.		4.827561
Durbin-Watson stat	2.282445			

H0: Kişinin kendi mutluluğu ile memnuniyet değişkenleri arasında ilişki bulunmamaktadır.

Kişisel mutluluk ile memnuniyet değişkenlerinin beraber incelendiği regresyon analizi incelendi-

ğinde, kişilerin öz mutluluğunu en çok eğitim hizmetlerinin etkilediği, en az ise SGK hizmetleri ile ilgili faktörler olduğu belirlenmiştir.

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Tablo 11. Kişinin Kendi Mutluluğu ile Memnuniyet Değişkenleri Arasında Regresyon Analizi

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
SGK	-0.002126	0.016692	-0.127364	0.9028
SAGLIKHIZM	0.030808	0.037872	0.813484	0.4470
EGITHIZM	0.051110	0.066694	-0.766336	0.4725
ADLIHIZM	0.031514	0.035235	0.894388	0.4056
ASAHIZM	0.023623	0.021503	1.098623	0.3141
R-squared	0.404951	Mean dependent var		2.009091
Adjusted R-squared	0.008252	S.D. dependent var		0.298176
S.E. of regression	0.296943	Akaike info criterion		0.712405
Sum squared resid	0.529052	Schwarz criterion		0.893266
Log likelihood	1.081775	Hannan-Quinn criter.		0.598397
Durbin-Watson stat	2.403556			

H₀: Aile mutluluğu ile umut değişkenleri arasında ilişki bulunmamaktadır.

Aile mutluluğu ile umut değişkenlerinin beraber incelendiği regresyon analizi incelendiğinde, ailenin genel mutluluğunu en çok kadınların mutlu olmasının etkilediği belirlenmiştir.

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Tablo 12. Aile Mutluluğu ile Umut Değişkenleri Arasında Regresyon Analizi

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
UMUTERK	-0.579081	0.598659	-0.967297	0.3587
UMUTKAD	1.561178	0.588462	2.652980	0.0263
R-squared	-1.516990	Mean dependent var		70.58182
Adjusted R-squared	-1.796655	S.D. dependent var		2.098961
S.E. of regression	3.510135	Akaike info criterion		5.512152
Sum squared resid	110.8894	Schwarz criterion		5.584496
Log likelihood	-28.31683	Hannan-Quinn criter.		5.466549
Durbin-Watson stat	1.107640			

H₀: Kişinin kendi mutluluğu ile umut değişkenleri arasında ilişki bulunmamaktadır.

Kişisel mutluluk ile umut değişkenlerinin beraber incelendiği regresyon analizi incelendiğinde, kişilerin öz mutluluğunu en çok kadınların mutlu olmasının etkilediği belirlenmiştir.

UHPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Tablo 13. Kişinin Kendi Mutluluğu ile Umut Değişkenleri Arasında Regresyon Analizi

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
UMUTERK	-0.042204	0.047135	-0.895387	0.3939
UMUTKAD	0.069778	0.046332	1.506033	0.1663
R-squared	0.226831	Mean dependent var		2.009091
Adjusted R-squared	0.140923	S.D. dependent var		0.298176
S.E. of regression	0.276369	Akaike info criterion		0.428805
Sum squared resid	0.687418	Schwarz criterion		0.501149
Log likelihood	-0.358426	Hannan-Quinn criter.		0.383202
Durbin-Watson stat	1.780437			

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

- Değişkenlerin hiçbirisinin birim kök içermediği belirlenmiştir.
- Aile mutluluğu ile mutluluk kaynağı faktörleri arasında nedensellik ilişkisi incelenebilmektedir.
- Kişisel mutluluk ile mutluluk kaynağı faktörleri arasında nedensellik ilişkisi incelenebilmektedir.
- Aile mutluluğu ile memnuniyet faktörleri arasında nedensellik ilişkisi incelenebilmektedir.
- Kişisel mutluluk ile memnuniyet faktörleri arasında nedensellik ilişkisi incelenebilmektedir.
- Aile mutluluğu ile umut faktörleri arasında nedensellik ilişkisi incelenebilmektedir.
- Kişisel mutluluk ile umut faktörleri arasında nedensellik ilişkisi incelenebilmektedir.
- Ailenin genel mutluluğunu en çok sevgi'nin etkilediği, en az ise başarı ile ilgili faktörler olduğu belirlenmiştir.
- Bireylerin öz mutluluğunu en çok paranın etkilediği, en az ise sağlık ile ilgili faktörler olduğu belirlenmiştir.
- Ailenin genel mutluluğunu en çok sağlık hizmetlerinin etkilediği, en az ise asayiş hizmetleri ile ilgili faktörler olduğu belirlenmiştir.
- Kişilerin öz mutluluğunu en çok eğitim hizmetlerinin etkilediği, en az ise sgk hizmetleri ile ilgili faktörler olduğu belirlenmiştir.

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz
INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

- Ailenin genel mutluluğunu en çok kadınların mutlu olmasının etkilediği belirlenmiştir.
- Kişilerin öz mutluluğunu en çok kadınların mutlu olmasının etkilediği belirlenmiştir.

TARTIŞMA

Dünyada çok uzun yıllardan beri ele alınan psikolojik, sosyolojik, tıp, iktisat ve hatta felsefe ilimleri boyutunda incelenmeye alınan mutluluk düzeyi ve yaşam memnuniyeti kavramları gelişen koşullar çerçevesinde farklı bir algı düzeyine oturmuştur. Önceleri bireyin maddi/manevi değerlere sahip olmasının kendisinde oluşturduğu yaşam algısı ele alınırken sonraları toplumun takdir edeceği değerlere sahip olması şeklinde yorumlanmıştır. Günümüzde ise bireyin öznel refahı olarak değerlendirilen mutluluk algısı, bireyin kendisini mutlu olarak hissedip hissetmediği sorusuna cevap aramaktadır (TÜİK, 2013).

Çok boyutlu bileşenlerden etkilenen yaşam kalitesi, bireyin kendisini saygın ve güvende hissetmesi, sevgi dolu bir ortamda yaşaması, yeterli beslenebilmesi, işindeki başarısı, yaptığı işten tatmin olması, elde ettiği kazanç, korunma ve barınma, eğitim hizmetleri, adli hizmetler, asayiş hizmetleri, sosyal güvenlik kurumu (SGK) hizmetleri, sağlık hizmetleri gibi sosyal hizmetlerinden yararlanabilmesi, fırsat eşitliği başta olmak üzere hepsi ayrı bir anlam yüklenmiş olan ve birinin eksikliğinin zincirin zayıf halkası niteliğinde olumsuz etkile-

şimde bulunabildiği dinamik bir kavramdır. Bireyin kendisi, ailesi ve içinde bulunduğu sosyal yaşama dair sağlık, sevgi, başarı, para, iş, SGK hizmetleri, sağlık hizmetleri, eğitim hizmetleri, adli ve asayiş hizmetleri şeklinde değişkenler yaşam memnuniyetini ölçmek amacıyla yapılan bu çalışmada, yaşam doyumunun bazı potansiyel belirleyicileri hakkında önemli tespitlerde bulunulmuştur.

Yaşam memnuniyeti öznel refahın bilişsel yönünü temsil eden; bireyin kendisi, çevresindeki bireyler ve içinde bulunduğu çevresel koşullar tarafından doğrudan ve dolaylı olarak etkilenen birçok sosyoekonomik ve sosyo-demografik değişkenden beslenen çok boyutlu bir kavramdır. İyi bir sağlık durumu, kariyerindeki yüksek statü ve olumlu kişisel ilişkilerin sağladığı yaşam koşulları yaşam memnuniyetini de beraberinde getirmektedir. Farklı ekonomik durumların sonucu olan farklı yaşam koşulları bireylerin yaşam memnuniyeti algısını farklı yönde etkileyecektir. Bireyin kent ortamında yaşaması, kent ortamının sağladığı imkanlardan olan sağlık hizmetleri, eğitim hizmetleri, adli hizmetler, asayiş hizmetleri, sosyal güvenlik kurumu hizmetleri gibi yaşam kalitesini dolaylı ve dolaysız etkileyen bu hizmetlerden sağladığı faydanın beklentilerini karşılayıp karşılamadığı durumu da yaşam doyumu algısı üzerinde etkisini gösterecektir.

İş dünyasının mihenk taşı konumunda olan bireyin iş tatmin düzeyi yaşam memnuniyeti açısından

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz
INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

son derece önemlidir. Bireyin iş tatmin düzeyi arttıkça işi severek ve özenle yaptığından, işin kalitesi artacak bu durum bireyin ve içinde bulunduğu örgütün de performansına olumlu bir şekilde yansımaya sebep olacaktır. Eğitimini aldığı ve idealindeki işte çalışan, yaptığı iş kendisine en azından asgari hayat standardını sağlayabilecek kazancı temin edip ihtiyaçlarını karşılayabilen böylece ekonomik ve sosyal yönden tatmin olan birey, iç huzura kavuştuğundan işindeki tatmin düzeyi yaşam memnuniyetini olumlu yönde etkileyecektir. Yaptığı işin kendisine kazanımlarının kişisel değerleriyle örtüştüğünü veya örtüşmesine imkan sağladığını fark eden birey, yine iş doyumuna ulaşmış olacaktır. Oysa belirtilenlerin tam aksi olarak yaptığı işten mutlu olmayan, ekonomik ve sosyal yönden tatmin olmayan ve değer yargılarıyla çatışan birey, yaşam doyumunda da eksik kalacağından bu olumsuz tavrı yaptığı işin kalitesine de negatif yönde yansımaya sebep olacaktır. Yaşamsal alanla ilgili tatmin düzeyi bireyin başka yaşam alanlarına da etkide bulunacaktır. Çalışan bireyin işine karşı duygularının bir tepkimesi olarak ifade edilen iş doyum kavramı, bireyin ruhsal ve fiziksel sağlığını doğrudan etkilemektedir. Bu durum bireyin üretkenliğine ve verimliliğine yansımaya, iş doyum sağlanmış ise başarılı sonuçlar elde edilmekte, aksi takdirde stres ve uyumsuzluk başta olmak üzere birçok olumsuz durumun ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Bireyin kent ortamında yaşayıp kent imkanlarından yararlanmasını yaşam memnuniyetini

arttıran bir unsurdur. Kişinin eğitim düzeyi arttıkça kazancı da artacaktır. Bireyin, kazancı, yaşı, sağlığı, medeni durumu ve hane halkı geliri konusundaki memnuniyeti yaşam memnuniyetini pozitif yönde etkilemektedir (Çevik ve Korkmaz, 2014).

İş ile yaşam arasındaki doyumun tespitine yönelik yapılan ulusal veya uluslararası düzeydeki araştırmalar incelendiğinde, genel olarak bölgesel, belli mesleklere yönelik veya zaman içinde belli bir dönemi kapsadığı dikkat çekmektedir.

Mesleki eğitim ile iş doyumunu arasında anlamlı bir korelasyon bulunmaktadır. Tayvan'da 343 otel çalışanı üzerinde yapılan araştırmada aldıkları eğitime uygun işte çalışmaları ve mesleki eğitimin verdiği iş tatmini ile iş performanslarının arttığı bunun sonucunda yaşam memnuniyetlerinin de arttığı gözlemlenmiştir (Fu vd, 2014). Ancak alınan eğitime uygun çalışılmasının yanı sıra iş hayatında edinilen tecrübenin de iş doyumunu üzerinde etki düzeyi yüksektir. Türk Voleybol Liginde koç olarak görev yapan 120 eğitici üzerinde yapılan araştırma, mezuniyetleri lise olanların üniversite mezunlarına göre iş doyum düzeylerinin daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Özellikle 11 yıldan daha fazla iş deneyimi olan öğretmenlerin 5 yıl ve daha az deneyime sahip olanlara nazaran memnuniyet düzeyleri daha yüksek oranlarda ölçülmüştür. Koçun tecrübeli olması nitelikli sporcular yetiştirebilmesi için son derece önemli olarak kabul edilmektedir. Koçun deneyim kazan-

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz
INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

ması ile koçluk seviyesi yükseldikçe daha nitelikli sporcular yetiştirmesi ve iş tatmin düzeyinin de artması şeklinde sonuçlanmaktadır (Sunay, 2014).

Türkiye’de iş doyumunu üzerine yapılan bir çok ampirik çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalar genellikle sağlık sektörü üzerinde yoğunlaşmıştır ve sağlık çalışanlarının kaliteli ve etkin çalışma düzeylerini incelemektedir. Bu araştırma sonuçlarında, sağlık çalışanlarının iş doyumuna ulaşmasında ve örgütsel bağlılığın artarak çalışan beklentilerinin karşılanmasında birincil faktör olan ücret-maaş dengesinin yeterince karşılanmadığı görüşünde oldukları, bunun yanı sıra iş doyumunu olumsuz etkileyen çalışma koşullarının yetersizliği ve uzun çalışma nöbetlerinin de diğer faktörler olarak ifade edildiği görülmektedir. İş doyumunu sağlayamamış olan sağlık çalışanlarının, kendilerine gelen hastalara yeterince kaliteli hizmet sunamayacakları ortadadır (Korkmaz vd, 2015). İşinden memnuniyet düzeyinde sorunları olan sağlık sektörü çalışanlarının sağlık gibi hayati bir konuda gelen hastalar nezdinde ne derece memnuniyet oluşturacakları tartışılır. Nitekim bu durumun bir göstergesi olarak sağlık sektöründe karşılaşılan hastanın sağlık personeline kaba kuvvetle muamele etmesi neredeyse sıklıkla karşılaşılan bir hal almıştır.

Bireyin/hanenin geliri ile içinde yaşanılan bölgenin ilişki düzeyi yüksektir. İçinde yaşanılan çevre/ mahalle makro boyutta bir sosyal değişken olarak alındığında mavi yakalı kesim ile burjuva kesimi-

nin sınıfsal konumları nedeniyle farklı bölgelerde yoğunlaşma göstermeleri kaçınılmazdır. Sosyoekonomik yönden zayıf olan bireyler genellikle kentin yoksul mahallelerinde yaşamaktadır. Herhangi bir sağlık sorunu ile karşılaştığında yoksul mahalledeki bireylerin yüzde 52,5’i sağlık ocağına, yüzde 33,5’i ise devlet hastanesine başvurmaktadır. Varsıl olan bireylerin ise yüzde 10,5’i üniversite hastanesi, yüzde 25’i ise özel hastane ve muayeneleri tercih etmektedir. Bireyin sosyoekonomik durumunun bir kimlik kartı niteliğinde olan içinde yaşanılan mahalle, bireyin sınıfsal konumu, düzenli geliri, algıladığı ekonomik durumu ve sağlık güvencesi gibi sağlık bileşenleriyle etkileşim halindedir. Sağlık güvencesi olmayan veya geçici sağlık güvencesi niteliğinde olan yeşil kart sahiplerinin sağlıklı yaşam biçimi uygulamaları, diğer (SSK, emekli sandığı ve bağkur) sağlık güvencesinde olan bireylerden çok daha düşük seviyede çıkmaktadır. Türkiye’de SSK, Emekli Sandığı ve BAĞKUR sosyal güvencesinden yararlanabilmek için düzenli olarak prim yatırılması bunun içinde düzenli bir gelir sahibi olunması gerekmektedir. 2012 yılından beri gündemde olan genel sağlık sigortası hizmetinden yararlanabilmek için ise bazı özel şartlar (gelir testinden geçilmesi vb) gereklidir. Hanede yaşayan birey sayısının artmasının ise bireyin kendi sağlık sorunlarıyla ilgilenmesini ekonomik nedenlerle olumsuz etkilemektedir. Sosyoekonomik durumu ifade eden içinde yaşanılan mahalle, ekonomik durum algısı

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz
INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

ve sağlık güvencesi bireyin yaşam kalitesi üzerinde belirleyici düzeyde etki bırakmaktadır. Sosyoekonomik durumun yoksul olduğu hanelerdeki yaşlı bireylerin, yaşlanmaya bağlı olarak artan sağlık sorunları ve yetenek kayıpları yaşam kalitelerini de olumsuz etkilemektedir. Cinsiyet bazlı yaşam kalitesi algısı ölçüldüğünde ise kadınların erkelere nazaran sosyoekonomik durumun olumsuzluklarını daha derinden hissedip yaşamaları, toplumsal olanaklardan yararlanamayışları gibi nedenlerle daha sık sayıda sağlık problemleri yaşamalarına ve yaşam kalite algılarının düşmesine yol açmaktadır (Koçoğlu ve Akın, 2009).

GSMH'nın önemli bir kısmının üretildiği İstanbul ilinde yaşayan bireylerin yaşam kalitesine yönelik algılarının tespiti amacıyla toplam 2 bin 410 bireyle 39 ilçede yapılan yüz yüze anket tarzındaki araştırmada, katılımcılara çevre ve sosyal yaşam, eğitim, sağlık, ekonomi, demografik yapı, ulaşım başlıklarıyla 54 farklı değişkenden oluşan sorular yöneltilmiştir. Katılımcılara göre trafik, nüfus yoğunluğu ve asayiş İstanbul'un en önemli sorunları olarak belirtilmiştir. İstanbul'da yaşayan bireylerin 10 üzerinden değerlendirildiğinde 6,02 düzeyinde hayatlarından memnun oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcılar için yaşam kalitesini belirleyen unsurlar sırasıyla sağlık ve aile hayatları, güvenlik, eğitim, yaşam alanı ve sosyal hayat şeklindedir. Güvenlik, eğitim kurumları, sağlık kurumları, ulaşım ve sosyal yaşam en fazla yaşam memnuniyeti duyulan alanlardır (Şeker, 2011).

Kültürel, iklimsel ve sosyoekonomik yönden gelişmişlik düzeyleri farklı üç ilde (Kocaeli, Adıyaman ve Isparta) 2 bin 912 kadın ile yapılan araştırma sonuçlarına göre; sağlıkla ilgili kaygıların ilk sırada yerini aldığı görülmüştür. Kadının mutluluğunu etkileyen en önemli unsur refah seviyesidir. Sağlık masraflarının sosyal sigorta güvencesinden karşılanma durumu, doktora gitme periyodu kadınların yaşam memnuniyeti üzerinde pozitif yönde etkiye sahiptir (Kutlar vd, 2013).

Üniversite öğrencileri arasında üniversite yaşam kalitesine dair algılarını ölçen birçok araştırma yapılmıştır. Bu araştırma sonuçlarına göre, kız erkek öğrenci grupları arasında istatistiksel manada anlamlı bir fark olmamakla birlikte kız öğrencilerin (2.91) ile erkek öğrencilerden (2.86) daha yüksek bir okul yaşam kalitesi algısına sahip oldukları bu durumun da başarılarına yansıtıldığı görülmüştür (Doğanay ve Sarı, 2006).

2003 yılından bu yana periyodik olarak TÜİK tarafından gerçekleştirilen “Yaşam Memnuniyeti Anketi” Toplumsal içerikli olmakla birlikte öznel öğeler de içeren ilk araştırma olması özelliğine sahiptir. Türkiye’de yaşayan bireylerin örgün eğitim, sosyal güvenlik, çalışma hayatı, gelir, kişisel güvenlik, öznel mutluluk algılaması, adalet, asayiş, sağlık ve ulaştırma hizmetleri, kişisel gelişim gibi temel yaşam alanlarına dair memnuniyetlerin ölçülmesi ve bu ölçülen değerlerin zaman perspektifindeki

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz
INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

değişimi “Yaşam Memnuniyeti Araştırması” ile takip edilmektedir.

2013 yılında yapılan araştırma sonuçlarına göre bireylerin hanehalkı gelirleriyle ilgili verdiği yanıtlardan yüzde 31,8’i geçinebilmelerinin zor olduğunu, yüzde 17,1’i çok zor olduğunu, yüzde 12,2’si kolay olduğunu, yüzde 1,8’lik dilim ise çok kolay olduğunu ifade etmiştir. 1080 TL veya daha az düzeyde aylık hanehalkı kazancı olanların yüzde 68,7’si gelirlerinin ihtiyaçlarını karşılamaya yetmediğini ve bu gelire ihtiyaçlarını karşılama durumlarının çok zor veya zor olduğunu beyan etmiştir. Hanehalkı geliri aylık olarak 3181 TL ve üzerinde olanlardan ise yüzde 16’sı bu gelire geçinebilmelerini çok zor ve zor olarak cevaplamıştır. Bireylerin yüzde 1,9’u hanehalkı gelirinden çok memnun olduklarını, yüzde 42’si memnun olduklarını, yüzde 29’u memnun olmadıklarını, yüzde 20,1’i orta düzeyde memnun olduklarını, yüzde 7,0’ı hiç memnun olmadıklarını dile getirmişlerdir. Bu genel toplamlar cinsiyet bazında mercek altına yatırıldığında; erkeklerin yüzde 2,3’ü kadınların yüzde 1,7’si hanehalkı gelirlerinden çok memnun, erkeklerin 41,7’si kadınların yüzde 42,3’ü memnun, erkeklerin yüzde 19,6’sı kadınların yüzde 20,6’sı orta düzeyde memnun, erkeklerin yüzde 29,6’sı kadınların ise 28,3’ünün memnun olmadığı, erkeklerin yüzde 6,9’u kadınların ise yüzde 7,2 düzeyinde hanehalkı gelirden hiç memnun olmadıkları sonucuna varılmıştır. Türkiye’de yaşayan bireylerin genel mutluluk düzeyi algıları

ise, yüzde 59,1 çok mutlu/mutlu, yüzde 10,8 çok mutsuz/mutsuz şeklindedir. Kadınların yüzde 2,4’ü erkeklerin ise yüzde 2,8’i kendilerini çok mutsuz hissetmektedir. Medeni durumlarına bakıldığında evli erkeklerin yüzde 57,9’u bayanların ise yüzde 64,4’ü mutlu, evli olmayan erkeklerin yüzde 13,7’si mutsuz bayanların ise yüzde 14,2’si mutsuz olarak algı düzeylerine sahiptir. Eğitim düzeyi arttıkça bireylerin mutluluk algı düzeyleri de artmaktadır. Zira eğitim seviyesinin artması gelirlerinde de artışa yol açacağı ve daha iyi yaşam koşullarına ulaşacakları beklentisi hakimdir. Üniversite mezunu bireylerin mutluluk algısı yüzde 62,5 iken bir okul bitirebilmiş bireylerin mutluluk algısı yüzde 59,8’de kalmıştır. Sosyal güvenlik kapsamında olan bireyler sağlık vb imkanlara kendileri ve yakınları için daha iyi bir düzeyde sahip olabileceklerinden yüzde 60,8 oranında mutluluk algısına sahip olmuşlardır. Sosyal güvenlik imkanına sahip olmayanların ise mutluluk algısı yüzde 50,9 düzeyindedir. Bireylere kendilerini en çok mutlu eden kişiler sorulduğunda yüzde 73’ü aile, yüzde 12,9’u çocuklar, yüzde 5,2’si eşler ve yüzde 2,9’u anne-baba şeklinde yanıtlamışlardır. Kadınların yüzde 17,9’u erkek katılımcıların ise yüzde 7,7’si mutluluk kaynağı olarak çocuklarını dile getirmişlerdir. Bireylerin mutluluk kaynağı olan değerler sıralamasında sağlık yüzde 68 ile öncelik alırken sevgi yüzde 15 düzeyindedir. Kadınların yüzde 16,4’ü erkeklerin yüzde 14’ü kendilerini en çok sevginin mutlu ettiğini belirtir-

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz
INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

ken, kadınların yüzde 5,7'si erkeklerin ise yüzde 11,5'i kendilerini en çok başarının mutlu ettiğini bildirmiştir. Bireylerin yüzde 72'si genel sağlık durumlarından çok memnun/memnun olurken, kadınların yüzde 2,7 erkeklerin ise yüzde 1,3 düzeyinde hiç memnun olmadıkları sonucu elde edilmiştir. Çalışan bireylerin işlerinden yüzde 78,8'i çok memnun/memnun, yüzde 10,1 orta, yüzde 11,1 ise memnun değil/hiç memnun değil şeklinde bildirmişlerdir. SGK hizmetlerinden memnuniyet düzeyi sıralamasında yüzde 69,6 (bu oran 2003 yılında 40,2 düzeyindedir) çok memnun/memnun, yüzde 8,3 orta ve yüzde 9,6 hiç memnun değil/memnun değil şeklinde memnuniyet algısına sahiptir. SGK hizmetlerinin sunduğu sağlık hizmetlerinin kalitesini sorun olarak görenlerin yüzdesi 10,6, SGK'da çalışan personelin davranışlarını sorun olarak görenler yüzde 6,4, sağlık harcamalarının geri ödenmesiyle ilgili sorun yaşayanlar yüzde 6,2 düzeyindedir. Sağlık hizmetlerinden memnuniyet algısı yüzde 74,7 (bu oran 2003 yılından beri zaman serisi analizinde incelendiğinde en yüksek oran 2007 yılında yüzde 66,5 olarak gerçekleşmiştir) çok memnun/memnun düzeyinde, yüzde 10,6 orta ve yüzde 14,7 hiç memnun değil/memnun değil düzeyinde gerçekleşmiştir. Sağlık kuruluşlarından memnun olduklarını dile getirenlerin yüzde 77,2'si sağlık ocağını bildirirken, yüzde 64,3'ü özel muayene hizmetlerinden memnun olduklarını beyan etmiştir. Eğitim hizmetlerinden memnuniyet düzeyi

yükseköğrenim mezunlarında yüzde 73,4 iken bir okul bitirmiş olanlarda bu oran yüzde 56,2'dir. 2003 yılından itibaren zaman serisi perspektifinde bakıldığında eğitim hizmetlerinden memnuniyet düzeyinde en yüksek oran 2012 yılında yüzde 64,6 olarak gerçekleşmiştir. Asayişle ilgili mağduriyet yaşadığını bildirenlerin oranı yüzde 3,7'dir. Asayişle ilgili mağduriyet yaşadığını bildirenlerin yüzde 2,3'ü hanesine hırsızın girdiğini, yüzde 2,8'i yankesicilik, hırsızlık ve kapkaç olaylarını dile getirmiştir. Asayişle ilgili yaşadığı mağduriyetten dolayı güvenlik birimlerine yüzde 59,3 (kentte başvuru 58,9; kırsal kesimde 59,9) düzeyinde birey başvurmuştur. Mağduriyet yaşamasına rağmen yüzde 34 düzeyinde bir oran herhangi olumlu bir sonuç alacağını düşünmediğinden güvenlik birimlerine başvurmadığını bildirmiştir. Asayiş hizmetlerinden memnuniyet konusunda yüzde 79,4 çok memnun/memnun olduklarını (2011, 2012 yıllarında da memnuniyet düzeyi yüzde 79,4'tür), yüzde 22,3 ise hiç memnun/memnun değil şeklinde beyanda bulunmuşlardır. Asayiş hizmetlerinden memnuniyette kadınlar yüzde 82,4 erkekler ise yüzde 76,4 oranında çok memnun/memnun olduklarını bildirmişlerdir. Adli sistemle ilgili hizmetlerden memnuniyet düzeyi sorulduğunda yüzde 52,8 çok memnun/memnun (2003 yılından itibaren incelendiğinde en yüksek oran 2012 yılında yüzde 44,7'dir), yüzde 9,6 hiç memnun değil/memnun değil şeklinde beyan ederken yüzde 31,2 fikri olmadığını beyan

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz
INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

etmiştir. Davaların karara bağlanma süresinin uzunluğu yüzde 30,3 ile adli hizmetlerle ilgili karşılaşılan en büyük sorun olarak bildirilmiştir. Ulaştırma hizmetlerinden memnuniyet düzeyinde yüzde 76,4 çok memnun/memnun, yüzde 12,6 memnun değil/hiç memnun değil şeklinde beyan etmişken, ulaştırma hizmetleri en çok memnun olunandan daha az memnun olunana doğru sıralandığında havayolu, denizyolu, demiryolu ve karayolu hizmetleri gelmektedir. Gelecekle ilgili beklentilerinde yüzde 39,2'si aynı yüzde 11,2'si daha kötü olacağı algısına sahipken, erkeklerin yüzde 35,3'ünün kadınların ise yüzde 32,3'ünün hayatlarının daha iyi olacağı şeklinde algı düzeyinde oldukları saptanmıştır. Geleceklerine dair umut algısı yüzde 77 çok umutlu/umutlu iken (2012 de bu oran yüzde 76,6'dır), yüzde 23 düzeyinde hiç umutlu/umutsuz olarak elde edilmiştir. Erkeklerin yüzde 76,5 kadınların ise yüzde 77,5'i gelecekte umutlu olduklarını bildirmişlerdir. Refah düzeyi 11 basamaklı bir merdiven olarak değerlendirildiğinde kendisini 5nci basamakta görenler yüzde 28,2, kendisini 1inci basamakta algılayan bireylerin oranı ise yüzde 5,4'tür. 2013 yılında genel mutluluk düzeyi Türkiye ortalaması yüzde 59,1 (çok mutlu/mutlu) olarak gerçekleşirken kendisini çok mutlu ve mutlu olarak algılayan vatandaşların yaşadığı iller çoktan azalarak giden şekilde ilk yirmi il Sinop (% 77,7), Bayburt (% 75,9), Kırıkkale (%75,5), Kütahya (% 73,8), Çankırı (% 73,5), Düzce

(% 72,8), Uşak (% 72,3), Siirt (% 71,7), Şırnak (%71,4), Balıkesir (% 70,7), Hakkâri (% 70,5), Isparta (% 70,3), Bolu (% 70,2), Sakarya (% 69,6), Kahramanmaraş (% 68,2), Aksaray (% 67,9), Kırşehir (% 67,2), Amasya (% 66), Erzurum (% 65,7), Giresun (% 65,5) olarak sıralanmıştır. Bu iller mutluluk düzeyinde aynı zamanda Türkiye ortalamasının da üzerinde algı düzeyine sahiptir. Umut düzeyi algısı olarak Türkiye ortalaması çok umutlu/umutlu şeklinde yüzde 77 oranında tespit edilmiştir. İstanbul, İzmir ve Ankara olmak üzere üç büyük ilimizde yaşayan bireylerin mutluluk algı düzeyi Türkiye ortalamasının dahi altında çıkmış ve sırasıyla; yüzde 58,4; 58,1 ve 56,2 olarak gerçekleşmiştir (TÜİK, 2013).

Avrupa Komisyonu Kamuoyu Analizi, 1973 yılından başlayarak Üye Devletlerde: genişleme, sosyal durum, sağlık, kültür, bilgi teknolojisi, çevre, Euro, savunma, Avrupa vatandaşlığı gibi önemli konularda karar verme ve iş değerlendirmesine yardımcı olmak üzere hazırladığı anketler ve araştırmalar ile kamuoyunun evrimini takip etmektedir. En son Aralık 2014'de 28 üye Devlette 27 bin 801 katılımcı ile evlerinde ve anadillerinde yüz yüze gerçekleştirilen anket sorularıyla elde edilen verilerle hazırlanan rapor 2009 yılı anket sonuçlarıyla karşılaştırılmıştır. Farklı sosyal ve demografik özelliklere sahip gruplarla yapılan bu görüşmelerde katılımcıların cinsiyet, yaş, eğitim, meslek, hayatlarını nasıl idame ettirdikleri, cinsiyet eşitsizliğinin ülkelerinde yaygın olup olmadığı,

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz
INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

erkekler ve kadınlar arasındaki eşitliğin temel bir hak olduğu, cinsiyet eşitsizliğinin AB'nin önceliği olması gibi konularda sorular sorularak gerçekleştirilmektedir.¹

Avrupa Komisyonu tarafından periyodik olarak yaptırılan Euro-Barometre'nin 2011 sonuçlarından yararlanılarak, Orta ve Doğu Avrupa ülkelerine yönelik çeşitli sosyo-demografik faktörlere yer verilenlerinin analiziyle AB'nin bu bölgedeki vatandaşlarının yaşam doyumu üzerindeki algıları üzerinde yoğunlaşılacak çalışma sonuçları şöylece özetlenebilir; Katılımcılar yedi ülke arasında oldukça eşit bölünmüştür. Katılımcıların yüzde 13'ü Makedonya Cumhuriyeti, Bulgaristan ve Slovenya, yüzde 12'si Çek Cumhuriyeti, Polonya, Slovakya, ve Hırvatistan vatandaşıdır. Ankete katılan bireylerin yüzde 49'u hayatlarından memnun olduklarını, yüzde 12'si ise hayatlarından memnun olmadıklarını belirtmişlerdir. Bireylerin sağlık durumlarına ilişkin cevapları aynı oranlardadır. Kişisel ilişkilerdeki memnuniyet yüzde 64, yaşam koşulları ile ilgili memnuniyet yüzde 46 olarak bildirilmiştir. Medeni durum açısından bakıldığında katılanların yüzde 64'ü evli veya beraber yaşadığı bir arkadaşı olduğunu geri kalanı ise bekar, dul veya boşanmış olduğunu beyan etmiştir. Yaşam memnuniyetinin ölçüldüğü bu analizde bireyler, ülkelerinde yaşamak, sağlık, kişisel ilişkiler, yaşam koşulları, cinsiyet ve medeni durum ölçütlerinde

hayatlarından memnun olduklarını dile getirmişlerdir (Asandului ve Hritcu, 2012).

Nüfusun yaşlanması 21. yüzyılın en önemli küresel olayların birisidir. Yaşlanma sorunu dünyanın tüm toplumları tarafından yaşanmaktadır. Nüfusun yaşlı yüksek payı Japonya ve Hindistan gibi ülkelerde endişe verici boyuttadır. Yaşam doyumu düzeyini Japonya ve Hindistan gibi büyük ölçüde farklı kültürlerle sahip ülkeler arasında, iki ülke yaşlılarının üzerinde etkili olan farklı sosyo-ekonomik indikatörler dikkate alınarak yapılan ampirik çalışmada, Japonların Hintlilere göre çok daha iyi yaşam koşullarına, sosyo-ekonomik imkanlara sahip olmasına rağmen Hintli yaşlıların Japon yaşlılarına göre yaşam memnuniyet düzeylerinin çok daha yüksek olduğu saptanmıştır. Hintli yaşlıların mutluluk düzeylerinin yüksek çıkmasında aile bağlarının kuvvetli olması, çocukları ve torunlarıyla beraber olmalarının verdiği enerjinin etkili olduğu sonucu ortaya çıkmıştır (Ramachandran ve Radhika, 2012).

Birçoklarına para her şey değildir ve zenginler fakirlerden daha mutlu değildir deseler bile yapılan araştırmalar paranın bireyin refahında önemli bir yeri olduğunu zira sağlık ve güvenlik başta olmak üzere bireyin hayatında hak ettiği birçok güzelliğe ve keyifli deneyimlere para sayesinde kavuşabileceğini dolayısıyla gelir ile refah arasında süreklilik arz eden bir korelasyon olduğunu ortaya koymuştur. Araştırmalar milyoner olunca

¹ (http://ec.europa.eu/public_opinion/index_en.htm, 03.04.2015).

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz
INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

insanların hayatlarında büyük değişiklik olacağına inandıklarını göstermiştir. Yüksek gelirin yaşam doyum algısını yükselteceği tezi yanlış dahi olsa, mutlu insanların daha fazla gelir elde ettikleri gerçeği kaçınılmazdır. Henüz daha tam olarak çözülemeyen bu nedensellik ilişkilerinden dolayı bu tezin altındaki sebeplerin araştırılması gerekir. Zengin olarak nitelendirilen grup büyük bir örneklem olduğundan bu örnekleme daha belirgin hale getirmek için yılda 200 bin Amerikan Dolarının üzerinde kazancı olanlar merceğe altına yatırılarak dikkat çekici bir şekilde zengin olanların ne kadar mutlu oldukları araştırılmıştır. Diener, Horwitz ve Emmons (1985)'un zengin Amerikalılarla ilgili yaşam mutluluk düzeylerini incelemek üzere yaptıkları araştırma sonuçlarına göre, yaşam memnuniyet düzeyleri 0.77 çıkmıştır. Diener ve arkadaşları son derece zengin Amerikalıların orta düzey zengin bir kişiden daha mutlu olduğunu ortaya koymuştur. Zengin ve fakir arasındaki fark psikologların tavsiye ettiği gibi küçük bir fark değildir. Gelir ile yaşam mutluluk seviyesi arasındaki ilişki boyutu artan bir özellik göstermektedir. Araştırmalar gelir seviyesi yüksek bireylerin fakir ve orta gelir düzeyindeki bireylere göre yaşam mutluluk algılarının çok daha fazla olduğu sonucuna varmıştır (Lucas ve Schimmack, 2008).

Yapılan araştırmalarda dışadönüklük özelliğine sahip, sosyal zekası yüksek, kendilerine güvenleri yüksek, kolay kolay öfkelenmeyen, duygusal olarak

denge, stresli durumlarda bile sükûnetini muhafaza edebilen, kişilerarası ilişkilerinde başarılı olan bireylerin mutluluk düzeylerinin yüksek olduğu, dışadönük kişilerin öznel iyi oluşa olumlu etkide bulunan duygular yaşamaya meyilli oldukları, olumlu duyguların sıklıkla yaşanmasının öznel iyi oluşa katkısı olduğu kişilik özelliklerinin mutluluk algısında çok büyük önemi olduğu belirtilmektedir. Sabit nokta kuramına göre, bireyin mutluluğunun belirleyicisi konumunda olan aileden getirdiği genetik özellikleri ve kişilik özellikleridir. Kişilik özellikleri yaşam mutluluğunun algılanma düzeyinde belirleyici konumda olmakta, birey çeşitli dışsal olaylardan etkilense dahi belli bir süre sonra tekrar eski seviyesine gelmektedir. Lyubomirsky ve arkadaşları (2005), sürdürülebilir mutluluğun elde edilebilmesi için genetik faktörler ile yaşam koşullarını öznel iyi oluşu etkileyen dışsal faktörler olarak belirtmekte amaçlı etkinlikleri ise içsel faktörler olarak değerlendirerek sürdürülebilir mutluluğun içsel faktörlerle sağlanabileceğini ve her bir kişilik özelliğine yönelik etkinlikler ve mutluluğu artırma stratejilerini önermektedir (Doğan, 2013).

SONUÇ

Yaşam doyumunu bireyin yaşamını mutlu, kaliteli ve ideal olarak değerlendirmesine bağlı bir şekilde ortaya çıkan duygusal temeli olan bir kavramdır. Bireyin yaşamına dair beslediği pozitif hisler yaşam doyumunu arttırmaktadır. Birey yaşamına

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

dair negatif hisler beslerse dolayısıyla yaşam doyumu da bu yönde azalma gösterecektir.

Yaşam kalitesi mevcut durumun yanı sıra mevcut duruma dair olan algının yansıtılabilmesi açısından da büyük önem arz etmektedir. Bireyin biyolojik, fizyolojik ve psikolojik olmak üzere ruhsal ve bedensel sağlık durumu, yaşam tarzı, içinde bulunduğu sosyal çevre ile olan ilişkileri ve bu çevrenin niceliksel ve niteliksel manada bir bütün olarak ifadesi yaşam kalitesi kavramında kendine vücut bulmaktadır. Bütünsel bir perspektiften bakıldığında bireyin, yaşamın tüm alan ve boyutlarıyla üstün nitelikli birlikteliği yaşam doyumu algısını tetiklemektedir. Sonuç itibariyle yaşam doyumu algısı olarak adlandırabileceğimiz yaşam memnuniyeti, tek bir boyutun göstergesi olmayıp birçok özel yaşam alanlarının da hesaba katılması gereken bir konudur. Yaşam memnuniyet düzeyini modellemek için çalışmada kullandığımız değişkenler ile yaşam doyum algısı arasındaki ilişki düzeyine dair ileri sürdüğümüz sonuçlar ele alınarak, üzerine başkaca ek değişkenlerin de katılmasıyla bir sonraki adım olarak yaşam memnuniyeti üzerinde yeni çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

ASANDULUI, L., HRITCU, R.O.S., (2012).

Logistic Regression Used in Determining Factors that Influence the Perceptions on Life Satisfaction in Central and Eastern Europe, *Reproduction of the Human Capi-*

tal Conference, From <<http://kdem.vse.cz/resources/relik12/sbornik/download/pdf/19-HRITCU-ROXANAOTILIASONIA-paper.pdf>> (Retrieved April 6, 2015)

CARMEL, L.P., LINLEY, P.A., MALTBY, J., (2009). Youth Life Satisfaction: A Review of the Literature, *Journal of Happiness Studies*, 10(5): 583-630, doi: 10.1007/s10902-008-9110-9. From <<http://link.springer.com/article/10.1007/s10902-008-9110-9>> (Retrieved April 3, 2015)

ÇEVİK, N.K., KORKMAZ, O., (2014). Türkiye’de Yaşam Doyumu ve İş Doyumu Arasındaki İlişkinin İki Değişkenli Sıralı Probit Model Analizi, *Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi* 7 (1): 126-145, From <<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/niguiibfd/article/viewFile/5000066649/5000062073>> (Retrieved April 7, 2015)

DARAEI, M., MOHAJERY, A., (2013). The Impact of SocioEconomic Status on Life Satisfaction, *Social Indicators Results Springer*, 112: 69-81, doi: 10.1007/s11205-012-0040-x (Retrieved April 2, 2015)

DIENER, E., LUCAS, R.E., OISHI, S., (2009). Subjective Well-Being: The Science of Happiness and Life Satisfaction, *Oxfors Handbook of Positive Psychology*, Editörler: Charler Snyder, Shane J. Lopez, Newyork: Oxford

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz
INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

University Press,. From <http://greatergood.berkeley.edu/images/application_uploads/Diener-Subjective_Well-Being> (Retrieved April 3, 2015)

DIENER, E., EMMONS, R.A., HORWITZ, J., (1985). Happiness of the Very Wealthy. *ial Indicators Research*, Vol. 16: 263-274, DOI:10.1007/BF00415126

DOĞAN, T., (2013). Beş Faktör Kişilik Özellikleri ve Öznel İyi Oluş, *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 14 (1): 56-64

DOĞANAY, A., SARI, M., (2006). Öğrencilerin Üniversitedeki Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Demokratik Yaşam Kültürü Çerçevesinde Değerlendirilmesi (Çukurova Üniversitesi Örneği), *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(2): 107-128, From <<http://www.tebd.gazi.edu.tr/index.php/tebd/article/view/33/25>> (Retrieved March 17, 2015)

FAHEY, T., WHELAN, C., MAITRE, B., (2005). First European Quality of Life Survey: Income Inequalities and Deprivation, Dublin: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg

FU, H.W., YANG, H.O., CHU, K.L., (2014). Correlations among Satisfaction with Educational Training, Job Performance, Job Characteristics,

and Person-Job Fit, *Anthropologist*, 17(1): 65-74 From <<http://www.krepublishers.com/02-Journals/T-Anth/Anth-17-0-000-14-Web/Anth-17-1-000-14-Abst-PDF/T-ANTH-17-1-065-14-1021-Yang-Hui-O/T-ANTH-17-1-065-14-1021-Yang-Hui-O-Tx%5B8%5D.pmd.pdf>> (Retrieved April 2, 2015)

HUEBNER, E.S., VALOIS, R.F., PAXTON, R.J., DRANE, J.W., (2005). Middle School Students' Perceptions of Quality of Life, *Journal of Happiness Studies*, 6: 15-24

JAN, M., MASOOD, T., (2008). An Assessment of Life Satisfaction Among Women, *Stud Home Comm. Sci.*, 2: 33-42

JUDGE, A.T., WATANABE, S., (1993). Another Look at the Job Satisfaction-Life Satisfaction Relationship, *Journal of Applied Psychology*, 78: 939-948

KAHNEMAN, D., KRUEGER, A.B., SCHKADE, D., SCHWARS, N., STONE, A.A., (2006). Would You Be Happier If You Were Richer? A Focusing Illusion, *Science*, 312: 1908-1910

KAMİLÇELEBİ, H., (2012). Davranışsal İktisadın Neoklasik İktisat Fayda Teorilerine Eleştirisi ve Davranışsal İktisatta Fayda Mutluluk İlişkisi, *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, 4(2): 55-65, ISSN: 1309-8020 (Online) From <<http://acikerisim.kirklareli.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/148/2012-4-2.html>>

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz
INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

[pdf?sequence=1&isAllowed=y>](#) (Retrieved April 7, 2015)

KOÇOĞLU, D., AKIN, B., (2009). Sosyoekonomik Eşitsizliklerin Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ve Yaşam Kalitesi İle İlişkisi, Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi, 2(4): 145-154, From <<http://www.deuhyoedergi.org>> (Retrieved March 14, 2015)

KORKMAZ, M., YÜCEL, A.S., KILIÇ, B., TOKER, F., GÜMÜŞ, S., AYTAÇ, A., (2015). Kamu ve Özel Sağlık Kurumlarında Çalışan Personelin Ücret Beklenti Düzeylerinin Uygulamalı Örneği, Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi, 4(11): 211-225

KUTLAR, A., IŞIK, T.T., TORUN, P., (2013). Kadının Yaşam Memnuniyetini Belirleyen Faktörler: Adıyaman, Isparta, Kocaeli Örneği, C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 14(2): 145-159

LARSON, R., (1978). Thirty years of research on the subjective well-being of older Americans. J. Gerontol, 33: 109-125

LUCAS, R.E., SCHIMMACK, U., (2008). Income and well-being: How big is the gap between the rich and the poor?, Journal of Research in Personality 43 (2009): 75–78, From <<http://www.erin.utoronto.ca/~w3psyuli/>

PREprints/Lucas%20Money.pdf>(Retrieved March 14, 2015)

MYERS, D.G., DIENER, E., (1995). Who is happy? Psychological Science, 6: 10-19

PALMORE, E., LUKART, C., (1972). Health and Social Factors Related to Life Satisfaction, Journal of Health and Social Behavior, 13: 68-76

PASCHALI, A., TSITSAS, G., (2010). Stress and Life Satisfaction Among University Students-A Pilot Study, Annals of General Psychiatry, 9 (S1): 96, from <<http://www.annals-general-psychiatry.com/content/9/S1/S96>>doi:10.1186/1744-859X-9-S1-S96, (Retrieved March 16, 2015)

PAVOT, W., DIENER, E., (1993). Review of the Satisfaction with Life Scale. Psychological Assessment, 5: 164-172, from <<http://internal.psychology.illinois.edu/~ediener/SWLS.html>> (Retrieved March 16, 2015)

RAGHEB, M., GRIFFITH, C.A., (1982). The Contribution of Leisure Participation and Leisure Satisfaction to Life Satisfaction of Older Persons, Journal of Leisure Research, 14: 295-306

RAMACHANDRAN, R., RADHIKA, R., (2012). SocioEconomic Status, Life Satisfaction in Cross Cultural Perspective: The Elderly

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz

INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

Japan and India, International Journal of Humanities and Social Science, 2(16): 285-292, From <http://ijhssnet.com/journals/Vol_2_No_16_Special_Issue_August_2012/30.pdf> (Retrieved March 18, 2015)

SCHYNS, P., (2002). Wealth of Nations Individual Income and Life Satisfaction in 42 Countries: A Multilevel Approach, Social Indicators Research, 60: 5-40

SHUCKSMITH, M., CAMERON, S., MERRIDDEW, T., PICHLER, F., (2009). Urban-Rural Differences in Quality of Life Across the European Union, Regional Studies, 43(10): 1275-1289, doi:10.1080/00343400802378750 (Retrieved April 4, 2015)

SULDO, S.M., HUEBNER, E.S., (2004). Does Life Satisfaction Moderate The Effects of Stressful Events on Psychopathological Behaviour During Adolescence? School Psychology Quarterly, 19: 93-105

SUNAY, H., (2014). Job Satisfaction of Turkish Volleyball League Trainers, Anthropologist, 18(2): 363-370, From<[http://www.krepublishers.com/02-Journals/T-Anth/Anth-18-0-000-14-Web/Anth-18-2-000-14-Abst-PDF/T-ANTH-18-2-363-14-1134-Sunay-H/T-ANTH-18-2-363-14-1134-Sunay-H-Tx\[11\].pdf](http://www.krepublishers.com/02-Journals/T-Anth/Anth-18-0-000-14-Web/Anth-18-2-000-14-Abst-PDF/T-ANTH-18-2-363-14-1134-Sunay-H/T-ANTH-18-2-363-14-1134-Sunay-H-Tx[11].pdf)> (Retrieved April 2, 2015)

SOUSA, L., LYUBOMIRSKY, S., (2001). Life Satisfaction, In J. Worell (Ed.), Encyclopedia of Women and Gender: Sex Similarities and Differences and The Impact of Society on Gender, San Diego: CA Academic Press, 2: 667-676, From <<http://sonjalyubomirsky.com/wp-content/themes/sonjalyubomirsky/papers/SL2001.pdf>> (Retrieved April 4, 2015)

ŞEKER, M., (2011). İstanbul'da Yaşam Kalitesi Araştırması, İstanbul Ticaret Odası Yayınları, İstanbul'a Yönelik Araştırmalar, 2010-103, ISBN 978-9944-60-838-1, İstanbul:Ekspres Basımevi From <<http://www.ito.org.tr/itoyayin/0023050.pdf>> (Retrieved April 5, 2015)

TÜİK, (2013). Yaşam Memnuniyeti Araştırması. ISBN 978-975-19-6010-8, Haziran 2014, Yayın No: 4171, Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası, From <<file:///C:/Users/casper/Desktop/T%C3%BCik%20memnuniyet%20anketi..pdf>> (Retrieved April 4, 2015)

İNTERNET KAYNAKLARI

<http://www.oecd.org/> (Retrieved April 3, 2015)

http://ec.europa.eu/public_opinion/index_en.htm (Retrieved April 3, 2015)

<http://www.norc.org/Research/Projects/Pages/general-social-survey.aspx> (Retrieved April 3, 2015)

UHPPD

www.uhpdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ PSİKİYATRİ ve PSİKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2015 Sayı: 03 Cilt: 02 İlkbahar Yaz
INTERNATIONAL JOURNAL OF PSYCHIATRY AND PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

May / June / July / August 2015 Issue: 03 Volume: 02 Spring Summer

JEL KODU: I0-I11-I12-I30 ID:21 K:25

ISSN 2148-8215 ONLINE ISSN:2149-2506

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001- 2004 Belge No: 12880)

(Marka Patent – Trademark Patent)

(2015/04312-2015-GE-18968)

EXTENDED ABSTRACT

Significance and importance: It is important to know the life satisfaction levels of individuals and the reasons affecting these points in order for better recognition of individuals that constitute the society and for increasing level of welfare. For this purpose, TSI has been conducting “Life Satisfaction Survey” in Turkey since 2003. “Life Satisfaction Index” performed by OECD among which Turkey also ranks conducted with the purpose of measuring the development of the society is directed to explaining the cognitive relation between life satisfaction and happiness perception. “General Social Survey” conducted by USA and “Euro-Barometer” by EU countries are other comprehensive researches. **Purpose:** This study is directed to the applied analysis of the life satisfaction components with each other. **Scope:** This research has been designated for the period between the years of 2004 and 2014. **Method:** Data obtained following unit root, granger causality test and regression analysis have been analyzed with E-Views 8.0 program and the factors mostly affecting life satisfaction have been tried to be determined. **Findings:** As happiness index, source of happiness, satisfaction index, and hope index don’t contain unit root, the causality relation between happiness of family and source of happiness, between personal happiness and source of happiness, between happiness of family and satisfaction, between personal happiness and satisfaction, between happiness of family and hope, between personal happiness and factors of hope can be analyzed. As a result of the regression analysis, it has been established that love affects the general happiness of family most and the factors related to success affect least, money affects the self-happiness of individuals most and the factors related to health affect least. Moreover, healthcare services affect the general happiness of family most and the factors related to the services of safety affect least, educational services affect the self-happiness of individuals most and the factors related to the SSI services affect least, happiness of women affect the general happiness of family most. **Conclusion:** It has been concluded that there is a causality relation between personal happiness and family happiness; between source of happiness, satisfaction and factors of hope; services of love and health affect the general happiness status of family most; family is affected from services of success and safety least; money and educational services affect self-happiness of individuals most; they are affected from health and SSI services least; happiness of women are most effective in self-happiness of both individuals and family.